

Libertatea

Fondator:
Gheorghe Văstinar

Poporului

Ziar de Informație
și luptă socialistă

Redactor responsabil: SECHEREȘ DIMITRIE

Redacția și Administrația: Brașov, Str. Enescu Nr. 7
Telefon 17 - 17

Abonamente lunar 4.500, pentru membrii P. S. D. lei
3500. Pentru autorizații și licențieri anuale lei 120.000

Spiritul păcii

de L. Vaita

Al doilea război mondial a cutremurat civilizația.

Instituții vechi, care au adus strălucirea lumii se prăbușesc; credințe noi răsar, fiindcă o lume nouă nu trebuie construită pe temelii de imoralitate, abuz și exploatare.

Toate țările lumii, începând cu bătrâna Anglie, altădată tradiționalistă și conservatoare, pășesc spre realizarea idealurilor celor mulți, celor care muncesc.

Și totuși lumea nu simte pacea ....

Chiar dacă războiul a fost câștigat, pacea este departe. Ea nu a fost câștigată nici din punct de vedere tehnic și nici în spiritul oamenilor. Și fără spiritul păcii inoculat în oameni, pacea nu poate veni.

Ne întrebăm adeseori: dar în definitiv care este acel spirit al păcii?

Este o întrebare grea, hotărâtoare. Și totuși, indirect, s'au dat răspunsuri de către marii reformatori sociali. Pentru ca schimbările să fie eficiente, valabile pentru toți — fiindcă oamenii nu sunt la fel — legea socialistă cere evoluție. Numai evoluția îți dă sentimentul slauranței, numai evoluția dela tradiție la forme noi: îndrăznește, poate însuflește spiritul păcii.

Dar ceea ce pare paradoxal este faptul că însuși oamenii resping acest spirit al păcii. Spunem numai că se pare, deoarece ar fi cutremurător de trist, dacă aceasta ar fi realitatea.

Este drept că vedem în jurul nostru invidie, calomnie, ură, spirit de răzbunare. Vedem excrescențele războiului întinzându-se peste sufletele oamenilor, acum când armele au tăcut de mult.

În jurul propriilor noastre probleme ne sbatem ca și cum nu am găsi niciun liman, ca și cum sufletul nu este decât o adunătură de smârcuri, în care lumina idealului nu pătrunde, nu vrea să pătrundă.

Micimea de suflet pustiește spiritele, mai aprig ca focul....

Oare acesta este spiritul păcii?

Oare nu ne putem ridica de-

ste propriile mizerii, pentru a ne putea întinde mâinile fără piznă și ură?

Oare nu ne putem privi în ochi fără să ne rușinăm de intențiile ascunse în suflet?

Oare trebuie să trăim o veșnicie cu ziduri ridicate în jurul nostru?

Spiritul păcii, este deasupra tuturor egoismelor, tuturor îngâmfărilor, tuturor înălțărilor, care totdeauna prăbușesc.

Să încercăm să făurim între noi oamenii care ne întâlnim în fiecare zi, ale căror priviri se

(Continuare în pag. 2-a).

Zece Maiu!

Zi hotărâtoare în viața modernă a României.

La 10 Maiu 1866 principele Carol a făcut primul pas pe pământul țării noastre, aducând spiritul civilizației occidentale spre a mătura întunecului în care ne ținuse robia turcească. Principele Carol a continuat începutul făcut de Vodă Guza și de sfetnicul său luminaț Mihail Kogălniceanu.

Opera de modernizare — a spiritelor și a stărilor din țară — nu putea continua nestânjenită fără obținerea independenței țării. De aceea gândurile principelui Carol și a sfetnicilor săi erau permanent preocupate de această problemă.

La gândurile conducătorilor Prin-

patelor Unite s'a alăturat și Rusia, astfel, că la 1877, România își proclama independența și declară război în periclitul turc, care și trăia ultimele zile. Concomitent, Rusia declară și ea război Turciei.

Timp de aproape doi ani, armatele ruse și române luptă, umăr la umăr, prin câmpurile Bulgariei, împotriva Turciei. Războiul greu, timp de iarnă, — dar suferința înfrățește. Românii și rușii luptă mereu împreună, aducând victoria și înfrângând puterea musulmană.

Victoria e pecețuită la 10 Maiu 1881, când adunarea obștească ratifică independența și proclamă Regatul Român, având rege pe Carol I. De acum înainte, munca de modernizare a țării continuă nestânjenită.

Ajutorul Rusiei în războiul de independență și implicit pentru modernizarea țării, a fost considerabil, căci fără ajutorul trupelor rusești, războ-

ar fi continuat multă vreme și resursele țării ar fi fost epuizate.

Zece Maiu a primit deci o nouă semnificație.

În jungla anilor, ziua de 10 Maiu a fost sărbătorită, mereu, cu un fast cât mai mare, această zi simbolizând toate aspirațiile românești.

A venit primul război mondial, care i-a adăugat curuna de lauri a nemurii adunat între acelea și frunțile.

Și 10 Maiu continuă să fie mândria noastră.

A venit dictatul dela Viena, jefogării și dictatura, care l-au confiscat ca fiind al lor și nu al poporului, care, anonim dar mereu prezent, s'a jertfit pentru strălucirea acestei zile istorice.

Dictatura a fost înfrântă și România și-a luat locul firesc alături de Marii săi aliați, luptând din toate puterile împotriva celui mai barbar dușman ce-a existat vreodată: hitlerismul.

Făcătul nostru, având alături forțele masive ale popoarelor sovietice și ale Națiunilor Unite, au luptat ca niciodată. Și prin efortul comun, victoria a venit: la 9 Maiu hidra hitleristă și-a plecat capul, astfel că 10 Maiu a primit încă o strălucire. Însă nu complotă...

Războiul fusese câștigat. Urma pacea.

Regimul democratic instaurat la conducerea țării dela început chiar, a făcut eforturi ca nedreapta și ticăloasa sa hotărâre de la 30 August 1940, adu-

(Continuare în pag. 2-a)

10 Maiu

Ti-a fost dat tie, ostaș rus!...

Ti-a fost dat tie, ostaș rus, să lupți pentru a doua oară în decurs de un veac pe pământul țării mele, pentru eliberarea României.

Acum 68 de ani, când țara mea gemea greu sub apăsarea imperiului otoman, — când patria ta abia se vindecase după războiul Crimeii — ai venit cu o mână de ajutor să împlinești vîsul României: independența națională.

Eram pe atunci la începutul vieții noastre libere. Abia reușisem să înghetăm o formă de stat modernă — ceea ce se numea modern la 1866 — când pentru desăvârșirea idealurilor, ne-am alțat cu părinții și bunicii tăi, care au trecut pe la noi prin țară, că să mergem la Plevna și să cucerim cu acea vîstie tradițională poporul meu și al țării noastre independente.

Și amândoi, cu puterile unte, fără nici o ezitare am cucerit — după cum spune cântecul — ce-aveam de cucerit.

Ai venit și atunci din marșele depărtări ale imperiului tău mereu preocupat de libertatea tuturor popoarelor. Acesta ti-a fost idealul de veacuri.

Și apoi, în timp ce libertatea socialistă se desăvârșea în țara ta, la mine în țară conducătorii impopulari imitau marșurile Berlinului, și începeau să îndreptăm armele împotriva țării tale.

Dar adevărul a fost mai puternic decât minciuna.

Și într-o zi de August a anului 1944, am întors armele împotriva cotropitorilor, am dat mâna cu tine și am pornit jurăși ca acum 68 de ani să ne câștigăm independența. Am pornit spre Apus, de unde venea întuneceala Berlinului, am străbătut împreună pustele maghiare, am trecut munții Tatra și la 8 Maiu 1945 am înfrânt cu forțele unte pe inamic.

Mulți poate dintre ai tăi nu au știut acest lucru, după cum și mulți dintre ai mei nu au știut: că atunci când a fost să ne câștigăm independența am mers împreună.

Nu vreau să văd în acest lucru un semn al destinului orb, ci un semn al deliberării. Fiindcă așa mare cum îți este țara, așa mare cum îți este poporul, nu se putea decât alături de tine și de marșele națunii jubiloare de libertate să ne câștigăm ceea ce pierduserăm: libertatea de a fi stăpâni pe destinele noastre.

De aceea în această zi de trei ori semnificativă în decurs de un an: sfârșitul hidrei naziste, independența noastră și recăpătarea Ardealului prin străduințele tovarășului Molotov, gândul meu și al poporului se îndreaptă cu recunoștință spre tine, ostaș rus, și-ți spune sincer:

— Sărbătorea noastră este și a ta, fiindcă străbunii tăi s-au jertfit pentru independența mea la fel ca și străbunii mei.

8 Mai 1945, ora 2.41

A SA PRABUȘIT NAZISMUL...

In ziua de 8 Mai 1945 la orele 2 și 41 de minute în clădirea unei micșcoli de lângă Reims a fost spulberată ultima rămășiță de trufie nazistă și prin această războiul în Europa a luat sfârșit.

Văsurile de dominație, teoarea, moartea s'au retras depe orizontul lumii europene și omenjera putea spera la o viață mai bună eliberată de cosmaruri.

Hitler și Musoljini dispăruseră, în neant. Ideologia nazistă fusese de două ori zdrobită: prin înfrângerea Germaniei naziste și prin promovarea spiritului democrat.

De atunci a trecut un an.

Să recapitulăm pentru o clipă toate etapele acestui act istoric.

In dimineața de 9 Mai, ccescendentul de războiu britanic, Chester Willmot, telegraia următoarele dela cartierul general aliat:

„Actul capitulării s'a produs Vineri la orele 18.30 pe câmpul de luptă la cartierul generalului Montgomery. Din partea Germaniei actul de capitulare a fost semnat de amiralul von Friedeburg (care mai târziu s'a sinucis) și de generalul Kienzl din partea Statului major german.

Dezastrul Germaniei era complet: în trei zile două armate germane capitulează în fața anglo-americanilor, totalizând 2 milioane de soldați aflați în Italia de Nord, Austria de Vest, Olanda, insulele Frizice, Helgoland, Nord-Vestul Germaniei și Danemarca”.

In ziua de 9 Mai, la orele 15, d. Churchill, pe atunci prim ministru al Marii Britanii, rostea la radio următoarele:

„Eri la orele 2.41 a fost semnată capitularea Germaniei la cartierul generalului Eisenhower. Germania a fost reprezentată de generalul Jodl, fost șef de stat maior al Wehrmachtului, și reprezentant al amiralului Donitz. A fost semnată capitularea necondiționată a tuturor forțelor germane de uscat, de aer și din aer. Din partea aliaților în numele generalului Eisenhower a semnat generalul Bedel Smith, din partea Franței generalul Sevet, iar din partea Armatei roșii generalul Suslapatov.

Azi 8 Mai 1945 actul capitulării va fi confirmat la Berlin. Din partea noastră vor fi de față generalul Dewey și generalul Delatre de Tassigny, precum și mareșalul Jukov din partea Uniunii Sovietice. In numele Germaniei va semna mareșalul Keitel, comandantul suprem al tuturor forțelor germane.”

Și apoi mesagiul d-lui Churchill continuă:

La 1 Septembrie 1939 Germania a atacat Polonia, apoi a căzut Franța. Anglia a lptat singură timp de un an. Apoi a venit ajutorul Uniunii Sovietice și al Statelor-Unite. Toată lumea s'a aliat cu noi împotriva Germaniei și cu puterile unite am obținut în fine victoria.

Imi exprim mulțumirile mele sincere față de aliații noștri. Dar am permite sărbătorirea victoriei în Europa mult timp.

Mai avem o luptă grea contra

Japoniei imperialiste și trădătoare. Să ne facem datoria și să luptăm pentru dreptate și pentru a îndrepta relele. Să trăiască libertatea! Să trăiască Regele! Înainte Britania!”

Iar peste 3 luni și o săptămână capitulează și Japonia, după ce două bombe atomice, aruncate la Hiroshima și Nagasaki, au distrus orice posibilitate de continuare a războiului și a rezistenței.

MOSCOVA SARBATOREȘTE CAPITULAREA

Armata roșie, care a dat cea mai mare contribuție de oameni și material în lupta pentru distrugerea hidrei naziste în propriul ei bătălie, care a cucerit Berlinul, și lundu-l să capituleze în ziua de 2 Mai 1945, a sărbătorit această epocală victorie prin ordinul de zi al generalisimului Stalin. Moscova, capitala victoriilor istorice, a salutat acest eveniment prin 101 salve trase de 300 tunuri.

...ȘI ASA NE-A FOST RAPIT ARDEALUL

„Ribbentrop mi-a telefonat de mai multe ori. E preocupat de forma pe care a luat-o controversa între unguri și români. Germania vrea să evite cu orice preț o criză în Balcani. Totuși, n'a vorbit de arbitraj. Ribbentrop propune convocarea la Viena a celor doi miniștri de externe, ca să li se dea sfatul amical al axei, să găsească o soluție. Firește, sfat însoțit de o amenințare: cine nu-i acceptă își ia răspunderea pentru consecințele ce vor urma. Sunt de acord și Ducele aprobă”.

27 AUGUST: „Întâlnirea e hotărâtă pentru mâine la Viena, Ungurii și Românii vor sosi Joi. Fuhrerul e de părere că România trebuie să cedeze Ungariei 40.000 km. pătrați din cei 60.000 km. p. ceruși. Mussolini n'are nicio idee precisă în această chestiune, și îmi lasă libertate de acțiune.”

28 AUGUST. „Hitler vrea să-mi vorbească înainte de Viena. Obişnuita primire la Berchtesgaden. Hitler e cordial și degajat, ca de obicei, dar are aerul mai obosit ca altădată. După îmbrățișare, vorbim. In primul rând de situația generală. Hitler atribuie vremii înferea renunțarea la atacul asupra Marii Britanii. E nevoe de cel puțin 15 zile timp frumos pentru a neutraliza superio-

Acum un an

3 trilioane dolari a costat războiul

GERMANIA NAZISTA NU MAI ESTE

Iată acum felul cum s'a semnat actul decisiv al capitulării. Reprezentanții puterilor aliate și ale Germaniei învinse au sosit cu avionul, unul după altul, la orele 2 d. a. la aeroportul Tempelhof.

Generalul Malinin, șeful de Stat Major al mareșalului Jucov, a propus ca actul capitulării să aibă loc în clădirea Cancelariatului, dar acest palat a fost găsit complet în ruine. In sfârșit s'a găsit un local la Karlsfort. La orele 0.10 mareșalul Jucov ordonă intrarea în sală a delegației germane. Intra pe rând mareșalul Keitel cu bastonul rangului său militar, amiralul von Friedburg, generalul Stumpf și ceilalți

Keitel prezintă delegația din partea amiralului Donitz prin care este împuternicit să semneze actul capitulării. Cererea făcută de el ca semnarea să fie amânată cu 24 ore, este respinsă.

După ce delegația germană semnează actul, își pun semnătura mareșalul Jucov, mareșalul Arthur Tedder, generalul Spaats și generalul Delatre de Tassigny. La orele 0.45 ceremonia a luat sfârșit, delegația germană îndreptându-se spre Flensburg pentru a-l încunostiința pe amiralul Doenitz că Germania nu

mai există ca forță militară.

Și astfel, rând pe rând, unitățile germane care mai opuneau rezistență izolată, se inclină în fața actului decisiv. Generalii și mareșalii germani cad unul câte unul în mâinile aliaților, submarinele se îndreaptă spre Anglia, dar nu ca să atace, ci pe drumul fără întoarcere al capitulării.

Germania este împărțită în patru zone de ocupație din care Uniunea Sovietică ocupă și Berlinul. Este un omagiu adus ostilor victorioase care dela Stalin grad nu au fost însuflețite decât de acest ideal: LA BERLIN, și care nu au precupețit nici o jertfă pentru a reinstaura libertatea într-o lume călcată de cisma întunecului.

PIERDERI URIAȘE

Cele două războaie mondiale — marile și groaznicile calamități ale lumii civilizate au costat 20 milioane vieți omenești, în afară de schilozi, al căror număr nu va fi cunoscut niciodată.

Războiul împotriva hitlerismului a costat 3 trilioane de dolari, adică 500 de dolari de cap de locuitor de pe glob. A fost un războiu care a cutremurat civilizația, care a răsturnat valori și întocmiri sociale, un război dus dincolo de limitele cunoscute până atunci, fiindcă nu era vorba numai de apărarea oamenilor, ci a civilizației cu toate bunurile ei, care ar fi fost distrusă, dacă forțele lumii nu ar fi intervenit cu puterile unite pentru distrugerea forțelor întunecului.

Asupra dictatuului dela Viena și a motivelor care l-au determinat, au circulat o mulțime de zvonuri contradictorii. Numai autorii, lui — Ribbentrop și Ciano — care s'au cunoscut și „culisele” au tăcut. Au tăcut și dictaturile în slujba cărora erau s'au prăbușit. Ribbentrop e judecat la Nürnberg, iar Ciano a fost împuscat din ordinul lui Musoljini — socruul său.

De pe urma lui Ciano a rămas un jurnal zilnic, în care clientul barurilor din Roma își nota faptele și impresiile. Natural, din jurnal nu putea lipsi nici crima dela Viena.

Drama trăită de România, la Viena, în Septembrie 1940, nu ocupă în „Jurnalul” lui Ciano decât o pagină și jumătate. Sub data de 26 August 1940, găsim:

ritatea navală engleză. Dar după tot ce-mi spune, îmi apare probabil de pe acum că a renunțat la acțiune.

„Despre chestia maghiaro-română vorbim puțin. Imi încredințează mie și lui Ribbentrop găsește soluției; singurul lucru care-i stă la inimă este salvarea păcii, ca petrolul românesc să-i curgă în rezervoare.

„Plecăm în sbor spre Viena. Orașul apare mult sărăcit față de

anul trecut. Circulația slabă, comerțul în scădere, atmosferă grea. Oamenii de pe stradă prost îmbrăcați și abătuși.

29 AUGUST. „Am hotărât cu Ribbentrop să rezolvăm problema prin arbitraj, căci dacă ne aventurăm în discuții nu ne mai descurcăm.

„Vorbim întâi cu ungurii: Csăki e rațional, Teleky ostil. Ribbentrop îi repede (bunele maniere nu sunt partea lui tare!) și învinuiește Ungaria de a fi făcut o politică anti-germană, în mai multe prilejuri. O vorbă destul de amenințătoare.

„Convorbirea cu românii este mai calmă. Manoilescu nu știe ce să facă și ce să zică. E terorizat: pentru țara sa și pentru sine. Încercăm să-i vindem scump garantarea hotarelor; e convins că e cel mai bun lucru, dar găsește exagerat prețul care i se cere.

„Ungurii acceptă, după masă, Românii întârzie răspunsul până la 4 dimineața. Intre timp, Ribbentrop cu mine tragem linia graiței și formulăm textul arbitrajului.”

30 AUGUST. „Ceremonia semnării la Belvedere. Ungurii, când văd harta, nu-și intră în piele de bucurie. Apoi se aude o prăbu-

(Continuare în pag. 4.a)

Se intensifică importul de mărfuri din străinătate

Comisarjorul General al Comerțului exteriou, a acordat noi autorizații de import altor importante firme și instituții publice și particulare din țară, atât pentru mărfuri cu care ne aflăm în legătură de afaceri, cât și cu țări cu care urmează să încheiem în viitor acorduri comerciale.

Astfel firma „COMIN” din București a obținut autorizația de a importa din Anglia o cantitate de cașca praf în valoare de lei 680 milioane 325.000 din disponibilul propriu. Aceiași firmă urmează să mai importe cacao boabe în valoare de lei 363.100.000 în aceleași condițiuni.

DIN BULGARIA

În cadrul acordului economic în vigoare cu Bulgaria, firma Cristodu la Paliakia, din Galați urmează să importe lămâi — în tranșii — în valoare totală de lei 64 milioane în valoare compensată prin reactivare.

Deasemenea „Comptuarul general Român de Import-Export” a obținut aprobarea de a importa barji în bloc în valoare de lei 128.212.800 prin compensație.

Tot din Bulgaria CAM-ul va importa narinelada pentru aprovizionarea funcționarilor și lucrătorilor din această instituție, în valoare de lei 90.833.000 prin compensație.

Firma „OFIL” din str. Dionisie Lupu 82, urmează să importe din această țară lămâi brută în valoare de lei 32.364.000, fără devize.

DIN ELVEȚIA

Directia reglementării importului din sus arătatul Comisarjor a aprobat Drogueriei „STANDARD” importul de medicamente în valoare de lei 4.920.528 prin reactivare, iar Societatea „MINAUR” urmează să aducă electromotoare în valoare de lei 58.610.000, în aceleași condițiuni.

Deasemenea, uzinele „MALAXA” vor importa din această țară importante cantități de accesorii pentru motoare Diesel.

Fabrica „STANDARD” va importa mașini cu unelte în valoare de lei 1.142.775 aparate de măsurat și mașini de lei 717.993, prin reactivare.

C.F. Arad-Podgoria va importa mașini; dinamo electrice, prin reactivare; Societatea Crucea Roșie va aduce lapte în pulbere, iar firma „Sulzer Freres” va aduce piese de schimb, fără devize.

Firma Ing. F. VYSS va importa insulă, fără devize; Bumbacaria Românească din Jilava va importa piese de schimb în valoare de lei 1.537.219 prin reactivare.

DIN FRANȚA

Din Franța firma Ing. Poirault Câmpina va importa aparate de forță în valoare de lei 1.130.600, fără devize.

Deasemenea Oficiul Cinematografic din Ministerul Informațiilor a obținut aprobarea de a importa accesorii pentru cinema în valoare de lei 2.400.000, cont ordinar B.N.R.

Din Iugoslavia firma „Elco” va importa alcaolajii în valoare de lei 44.000.000 prin reactivare.

DIN PALESTINA

În cadrul importurilor de mărfuri din disponibilul propriu, s'a aprobat firmei „Orient Comer”, aducerea unei cantități de lămâi și portocale în valoare de lei 403 milioane.

Deasemenea firma MARCO PRESENTE va importa portocale în valoare de lei 615.000.000, tot din disponibilul propriu.

Din Suedia Uzinele I.A.R. din Brnoșov urmează să importe rulmenți în valoare de lei 1.710.081.481 în devize libere; Soc. „MINAUR” va importa compresoare din această țară în valoare de lei 2.196.520 prin reactivare.

DIN UNGARIA

În cadrul acordului în vigoare cu Ungaria, Firma „VIATA NOUA” din Oradea va importa locuri rezervate în valoare de lei 50.000.000,

fără devize, precum și obiecte de cauciuc și pențe în valoare de lei 2.000.000, fără devize.

Din această țară „Comptuarul Român de Comerț” va importa beșuri în valoare de lei 110.700.000 prin compensație iar firma Globus va aduce comutatoare electrice în valoare de lei 80.000.000.

DIN URSS

În cadrul acordurilor economice cu URSS, firma „BANLOC” va importa cauciuc natural și sintetic în valoare de lei 971.865.210, iar Uzinele „MALAXA” vor aduce accesorii pentru rulmenți în valoare de lei 20.064.000.

DIN AMERICA

În sfârșit firma „Cauciucul Quadrat” a obținut aprobarea de a importa din Statele Unite cauciuc și țepșe în valoare de lei 540.000.000 din disponibilul propriu.

...Și așa ne-a fost răpit Ardealul

(Urmare din pag. 3-a)

șire, Manoilescu a căzut leșinat pe masă. Doctorii, masajii, ulei camforat. În sfârșit, își revine, dar suportă greu lovitura.

31 AUGUST. „La vânătoare cu Ribbentrop”.

La atât se reduce tot ce are de spus minstrele de externe al „țării-surori”, despre cea mai mare nedreptate istorică ce s'a făcut României și la care a contribuit cu atâta ușurință și nepăsare.

Autobus-Pullmann

pleacă zilnic la 8.30 și 17.30 la TIMIȘOARA. Biere la broul de voiaj „OLYMPIKON” Arad, str. Brătianu 2-4. Tel. 20-49

Plaga contrabandelor dela frontiere

— Brânză de Brăila la... Budapesta —

— Mărfuri în valoare de două miliarde confiscate la Oradea —

Ne mai este astăzi pentru nimeni un secret faptul că la granița noastră de vest se practică pe o scară înfrâșă contrabanda cu fel de fel de mărfuri. Zi de zi, sau mai bine zis, noaptea de noaptea au trecut dintr-o țară în alta în mod clandestin camioane încărcate cu lucruri și articole de consumație în mare cantitate.

Proficând de o conjunctură excepțională, determinată de o serie de împrejurări favorabile, numeroși indivizi s'au dedat la practica contrabandelor de tot soiul realizând de pe urma acestor fel de comerț averi fabuloase, păgubind atât Statul cât și consumatorii, în dauna cărora se sustrag de pe piață însemnate cantități de articole de care se simte lipsă.

Mulți călători care au vizitat Ungaria spre exemplu, ne relatează cu zuri concluziuni în această privință.

BRÂNZĂ DE BRAILA LA BUDAPESTA.

Astfel „piața neagră” a Budapestei și a altor orașe din țara noastră este foarte bine alimentată cu anumite articole de consum aduse, bineînțeles, clandestin din România. Găsești acolo brânză de Brăila, țigări, zahăr, sare, grăsimi, etc. la prețuri exorbitante și negociate în aur sau valută forțată.

După cum ne informează un proaspăt vizitator venit din Capitala Ungariei, săptămâna trecută s'a vândut acolo kg. de ungră de porc adusă fraudulos din țara noastră, cu un nepoleon aur. Deasemenea, țigările, chibritele, etc., au ajuns prețuri fantastice și se tratează numai în dolari și lire.

SUFERE POPORUL, SUFERE STATUL

Desigur, autoritățile noastre și-au dat seama de gravitatea faptului. Fiindcă din acest comerț de contrabandă suferă după cum arătam nu nu-

mai aci pe spina cărora se practică, cum ar fi cetățenii unguri indeosebi, ci chiar Statul nostru și populația românească.

Spre a stărpi evaziunea clandestină a mărfurilor peste graniță s'au luat este adevărat, o serie de măsuri, însă ele s'au dovedit insuficiente.

MARFURI ÎN VALOARE DE 2 MILIARDE CONFISCATE LA ORADEA

Zilele trecute — suntem informați — a fost trimisă din Capitală la Oradea-Mare o echipă voluntară de încercări polițiste care să opereze în această regiune considerată ca zonă de mare activitate pentru contrabandisti. Până în prezent această echipă a confiscat mărfuri în valoare de două miliarde lei. Rămâne de văzut în ce măsură activitatea acestor polițisti va reuși să împuțineze comerțul fraudulos peste granițe.

PAZIȚI FRONTIERELE!

Fără însă a subestima valoarea acestor măsuri, le socotim totuși insuficiente. Ele singure nu pot duce la stărpirea vastei organizații a cavalerilor frontierei. Pentru că este ridi-

col să se creadă că operațiunile comerciale frauduloase peste graniță — acest exod nocturn al produselor românești — sunt tentative sporadice și timide ale unor indivizi curajoși. Fără îndoielă că ne aflăm în fața unor puternice întreprinderi familiale organizate, a căror activitate nu poate fi posibilă fără numeroase complicități, atât la procurarea produselor de mare consum care se pot obține cu atâta ușurință pe căi legale, cât și la trecerea graniței.

Așadar, odată cu amuzarea încercărilor vapoilor și poliției asupra bieneilor speculanți, se mai cer măsuri din cele mai drastice pentru identificarea și înlăturarea tuturor complicităților fără de care nu sunt posibile operațiuni atât de întinse și de sustinute. Nu este îngăduit astăzi, când ni se drămuște cu atâta greutate puținul care de abea ne ajunge pentru trai, să se poată organiza exodul peste granițe al produselor noastre, în schimbul cărora în loc să se aducă produsele necesare refacerii economiei, să se căpătuiască cavalerii nocturni ai contrabandelor.

I. BRĂILEANU

Importanta dispozitie a legii chiriilor

„Libertatea” de ieri relevă o importanță dispozitie a noii legi a chiriilor care nu a fost subliniată, în darile de seamă ale gazetelor:

NU POT CERE EVALUAREA

Nu beneficiază de dreptul de a cere evaluarea proprietarilor care după 1 Ianuarie 1942:

- a) a înstrăinat sau închiriat imobilele în care locuie;
- b) a avut sau a dobândit el sau

soțul său un imobil de locuit în aceeași localitate și de natură a-i satisface nevoile, imobilele care a fost sau a devenit liber, după data dobândirii și pe care La înstrăinat sau închiriat.

Dispozițiile aliniatele precedente nu sunt aplicabile în cazul înstrăinării și lize sau celor făcute pentru eșirea din indiviziune;

- c) a fost epurată pe timp de cel puțin doi ani, în temeiul legilor de purificare.

Azi seara la orele 9 seara reprezentare de deschidere în

Grădina Cinematografului „ROYAL”

Dela Pacea Westfalică

Dela blocada napoleoniană, la coaliția antifascistă și Consiliul de Securitate

Pacea Westfalică

Una din aceste mari păci a fost aceea cunoscută sub numele de pacea vestfalică încheiată la 24 Octombrie 1648 după războiul de 30 ani care a pustit Europa și în special țara care a inițiat acest flagel: Germania.

Tendențele de dominare și expansiune germană își găsiseră la începutul epocii moderne un apogeu în jurul anului 1600, astfel că Germania pregătea de foarte multă vreme prilejurile de a ataca Europa. Pe atunci Olanda și țările de jos, Elveția și o parte din Alsacia și Lorena se aflau, dacă nu sub conducerea directă a Germaniei, în orice caz sub oblăduirea ei. În 1618, sub aspectul disputelor religioase — o urmare a marilor reforme ale lui Luther, Zwingli, Calvin — Germania inițiază un război împotriva lutheranilor, război în care fuseseră angrenate numai câteva țărisoare limitrofe Germaniei, pentru că după aceea s-a întins toată Europa. Războiul a durat 30 de ani și a fost purtat aproape în exclusivitate pe teritoriul Germaniei. Istoricii au împărțit acest război în trei faze, după cum aspectele și participanții sufereau vreo înfrângere sau înregistrau vreo victorie. Franța, Suedia, regatul Boemiei, Spania, regatul Venetiei luau parte la acest conflict, care a pus stăvilă Germaniei, astfel că în unele locuri nu a mai rămas piatră peste piatră.

Tendențele Germaniei erau de a desființa regatul Boemiei, de a se întinde la Nord-Est de Prusia, pentru a domina economicește Suedia și țările nordice, de a-și crea o graniță cât mai avansată în apus în dauna Franței.

Împărțită ea însuși în două: Sudul catolic și centrul și Nordul protestant, Germania a sfârșit prin a fi învinsă.

Astfel că la 24 Octombrie 1648 după tratative îndelungate și căror mediatori au fost între alții, contele de Saavedra din partea Spaniei, nuntial Fabio Chigi, mai târziu cunoscut sub numele de Papa Alexandru al VII-lea, ambasadorul Cantareno din partea Venetiei și alții, pacea se încheie între beligeranți stabilind un nou sistem politic în Europa, care dăinuit până la revoluția franceză.

Germania, din a cărei vină izbucnise războiul, a trebuit să suporte despăgubiri grele. Astfel Suedia, în afară de 5 milio-

Spiritul germanic s'a impus în istorie totdeauna prin răsvrătire: împotriva ordinii de stat (a altora, bine înțeles) răsvrătire împotriva ordinii prescrite (vezi Luther și reforma) răsvrătire împotriva tot ce nu este esență germană (vezi Hitler și acoliții săi.)

Spiritul acesta de răsvrătire a însemnat totdeauna și dispreț față de ordinea morală și creațiunile ei. (vezi năvălirile și distrugerile Cimbriilor și Teutonilor din epoca lui Marius, Sylla și Cezar.

În acest sens, Tacitus narază în ale sale „Annales” o semnificativă întâmplare: în ajunul unei mari bătălii, ostile romane și cele teuto- ne stăteau față în față despărțite de un râu. În timpul nopții, un mercenar de origine germanică, crescut însă în spiritul civilizatoriu al romailor trece râul și cheamă un consăngean al său, căutând să-l convingă de inutilitatea luptei, care trebuia să înceapă a doua zi.

„Barbarul” refuză orice argument.

A doua zi, teutonii pierd lupta, și germanul romanizat înțelește pe câmpul de luptă leșul consăngeanului său, din noaptea precedentă.

În concepția stilului său, Tacitus arată că spiritul teuton nu s'a putut supune ordinii romane.

Concluzia istoricului roman însă se poate extinde: dilema spirituală față de germane stă tocmai în incapacitatea de a înțelege ordinea bazată pe umanitate și înțelegere față de creațiunile spiritului.

Și atunci s'a purces totdeauna la dezvoltarea spiritului războinic. În Germania a recurs la o serie întreagă de războaie de agresiune în tot cursul istoriei ei moderne, care au fost totdeauna camuflate sub formule umanitare și vitaliste. Păcile care s'au încheiat după asemenea războaie au fost adevărate colțuri în istoria lumii.

ne de taleri primește o parte din Pomerania și controlul asupra regiunilor învecinate.

Franța primește cele trei orașe reședințe de episcopi: Metz, Toul și Verdun, pe care de fapt le deținuse încă din 1552. Elveția și țările de jos sunt scoase de sub oblăduirea Germaniei. Sudul Germaniei — catolic, care luptase împotriva dominației protestante — s'a împărțit într-o serie de ducate și principate, la fel ca și centrul.

În mod practic, puterea împăratului era anulată, deoarece regiunea care rămânea sub jurisdicția sa, fusese destul de fărâmițată sau ruinată în urma acțiunilor de război.

În domeniul religios, un acord încheiat la Passau, stabilește drepturi egale atât catolicilor cât și protestanților. Papa a protestat împotriva acestui lucru, însă protestele sale au fost zadarnice. Și atunci reacțiunea catolică — lucrând mână în mână cu împăratul — a sguudit timp de ani de zile ordinea internă. Tendențe de a extermina pe protestanți nu putea fi smulsă ușor din capul catolicilor. De aceea ei sprijină mai întâi ideea unei dictaturi militare și reluând vechile teme de agitație, organizează nu odată mai multe bătălii de sânge, victimele fiind protestanții. Exemplul Franței cu noaptea Sf. Bartholomeu devenise ceva la ordinea zilei în Germania. Capete de duci și principici cad la fiecare deceniu, dar mai mulți mor din sânul poporului.

Un documentar asupra războaielor de agresiune ale Germaniei

la

Pacea Națiunilor Unite

complect în 1812, la Borodino, în campania din Rusia.

Ideia spațiului vital german își găsește o concretizare popularizată mai târziu de cancelarul de „fier” Bismarck, care știe să tragă concluzii oarecum favorabile de pe urma esecurilor lui Napoleon.

„Drang nach Osten” (pătrunderea spre răsărit) a incitat spiritul nemților încă de multă vreme.

Se știe cum a ajuns Napoleon la războiul contra Rusiei. Blocada pe care o organizase împotriva Angliei dăduse greș și la 1808, țarul nu mai vrea să se supune directivelor napoleoniene. Împăratul Franței acuză atunci pe țar că vrea să cucerească Finlanda și drept măsuri de precauție ocupă ducatul Oldenburg, care era al rudelor țarului.

Tratativele nu duc la niciun rezultat, astfel că la 24 Iunie 1812 Napoleon pornește războiul împotriva Rusiei. Rezultatul se cunoaște: Napoleon intră cu armata distrusă în Moscova la 14 Septembrie, este surprins de o iarnă îngrozitoare și nevoit să se retragă. Când ajunge la Vilna, din 400.000 de oameni cu câți plecase, nu mai avea decât 15 mii și aceia în mare parte bolnavi și răniți.

Dar după cum am spus, această tragedie este folosită de nemți, de Clausewitz și mai târziu de Bismarck pentru a ridica eșafodajul unei întregi teorii războinice, Clausewitz, este acela care preconizează ideea războiului pe un singur front și înfrângerea inamicilor Germaniei pe rând.

De aceea la 1870, fără a îndrăzni să atace direct Anglia sau Rusia, dimpotrivă menținând o stare de relativă amicitie, Germania atacă Franța. Napoleon al III-lea, slab din fire, supus influenței sfetnicilor săi, care erau animati de spirit patriotic, dar nu cunoșteau intențiile reale ale Germaniei, este înfrânt în bătălia de la Sedan. Nemții ajung la Paris, ar fi voit să continue războiul, însă se simt prea slabi. Ei impun o pace rușinoasă Franței, dar aceasta se achită de obligații mai repede decât credea oricine și astfel, virtualmente Germania pierde pacea.

Totuși ideea unui război împotriva Angliei și Rusiei nu dispărea din mintea nemților.

Esecul păcii din 1919

Conflictul provocat în 1914 nu este altceva decât prelungirea a ceea ce se făcuse în 1870. Același cu imperiul austro-ungar și inamicul întregii Europe, Germania lui Wilhelm al II-lea repetă aceluși de sinecure din 1618-1648. Crezând că prin stăpânirea centrului Europei deține cheia succesului, Wilhelm nu ezită să declare război întregului continent și chiar Americii.

Cunoșcătorii ai teoriilor germane a războiului nu se rămăneau alceva de făcut decât să aștepte și să producă

(Continuare în pag. 7-a.)

Pretext istoric de L. Voita

Clausewitz și Bismarck

Războaiele lui Napoleon I care visa o hegemonie asupra tuturor țărilor europene, prin zdrobirea Angliei au fost indirect un material de studiu aprofundat pentru teoreticienii războiului total german. Nu este o întâmplare că Clausewitz, părintele războiului modern, trăiește în această epocă și trasează liniile principale ale teoriilor sale, bazat pe experiența războaielor lui Napoleon I, care sfârșește prin a fi înfrânt

Cea mai mare campanie agricolă din ultimii 6 ani

73,59 la sută din suprafața arabilă a fost lucrată și se speră a se ajunge la 90

Situația semănăturilor din acest an e cu drept cuvânt, îmbucurătoare. Din informațiile pe care le deținem putem aminti că față de anul trecut suprafețele cultivate sunt dublate.

Din terenurile disponibile în întreaga țară 73,59 la sută au fost însămânțate până la 28 Aprilie cor. Si lucrările continuă încă. Mai ales că ploile

cu caracter general căzute în întreaga țară, în ultimul timp, au însușit o puternică doză de optimism țărănilor.

Dealtfel însămânțările mai pot fi făcute până la 20 Maiu și după urtimele știri pe care le avem de la Camerele agricole din întreaga țară, ele sporesc de la ceas la ceas.

Noi am de asemenea un alt amănunt faptul că cifra de 73,59 la sută reprezintă cea mai mare din ultimii șase ani. Într-adevăr niciodată până la 28 Aprilie procentul însămânțărilor nu fusese atât de mare.

Cele mai mari însămânțări din ultimii ani

În acest sens e demn de semnalat îmbucurător: S'a deppășit suprafața însămânțărilor prevăzute în plan în ceea ce privește ovăzul și grâul de primăvară.

Ploile vor continua

Ploile din urtimele zile asigură însă depășirea suprafețelor și la orz, floarea soarelui și porumb.

Acetele ploii vor continua — după ultimele referințe meteorologice, — în tot timpul primăverii, astfel că vom avea un an agricol bun, dacă nu chiar excelent, (aceasta din urmă ipoteză că suntem rezervați în ceea ce privește prevederile cu privire la semănături).

Având în vedere cele de mai sus, se prevede ridicarea urgentă a procentului însămânțărilor de la 85 la 90 la sută din terenuri, căci săptămânal s'a semănat, între 700.000 și 1 milion hectare.

Norme obligatorii pentru concedierea salariaților

Ministerul Muncii a statuat că concedierea individuală sau colectivă, cu sau fără preaviz, nu se poate face fără aprobarea prealabilă a Ministerului Muncii, după în urma cercetărilor făcute de inspectorii muncii și cu avizul comitetelor de întreprinderi.

Cum s'au înregistrat cazuri privilegiate la concedieri făcute în afara acestor prevederi Ministerul Muncii ține să precizeze că în afară de faptul că aceste concedieri sunt inopertante, ele dau dreptul salariaților a cere repararea prejudiciului cauzat prin concediere, plus aplicarea de sancțiuni penale.

În ceea ce privește îndepărtarea din serviciu a salariaților pentru diferite culpe în îndeplinirea obligațiilor legale, contractuale sau de orice altă natură, Ministerul Muncii prin decizie va stabili norme obligatorii pentru rezolvarea propunerilor formulate de întreprinderi, sindicate sau autorități.

DELICT DE SABOTAJ

Fără o decizie a Ministerului Muncii și fără aprobarea prealabilă a acestui departament pe baza cercetărilor făcute de inspectorate conce-

dierile sunt considerate acte de sabotare a producției. Asemenea acte se pedepsesc cu amendă de la 100.000 la 500.000 lei. Deasemenea patronii căzuți în această sulpă pot fi condamnați și la închisoare corecțională de la 1 la 2 ani.

Acetele delcte cad în competența judecătorilor de muncă, cu drept de apel la tribunal în termen de 10 zile, dela pronunțare.

CONSTATAREA DELICTELOR

Se mai precizează că nici patronii și nici salariații nu pot invoca nici o convenție care să știrbească din drepturile salariaților stabilite prin lege.

În legătură cu modalitatea stabilirii infracțiunilor se arată că ea este următoarea: la sesizarea părții interesate, organele de control și inspecție ale Ministerului Muncii sau inspectorii onorifici numiți prin decizia acestui minister cercetează cazul semnalat la fața locului și dresază procese verbale cu specificarea infracțiunilor.

Acetele procese verbale cu aprobarea șefilor inspectoratelor de muncă fac dovada deplină a infracțiunilor, până la înscrierea în fals.

Cu nemărginita dureri aducem la cunoștință moartea jubitului nostru

LAZA VASILE

Directorul Credințului Național Agricol, succursala Deva întâmlată la 7 Maiu a.c. după o scurtă suferință, în vârstă de 39 ani.

Înmormântarea va avea loc la 9 Mai otele 3 d. m. dela casa părintească din Arad-Șeșă str. C. Brâncoveanu 60.

DORMI ÎN PACE SUFLET BĂND!

FAMILIA LAZA

Mussolini, inițiatorul războiului mondial?

ROMA. — Corespondentul agenției franceze de presă transmite:

În primul capitol al memoriilor sale publicate de ziarul „Risorgimento Liberale”, mareșalul Badoglio arată că Mussolini a fost primul care s'a gândit la războiul mondial și la pactul dintre Italia și Germania.

În Martie 1939 Mussolini i-a scris lui Hitler că „războiul între națiunile sărace și națiunile bogate era inevitabil”. Subliniind că războiul din Abisinia și participarea Italiei la războiul civil din Spania, lăsaseră Italia fără

arme, Mussolini a adăugat că Italia nu putea intra în război înainte de 1943. Mussolini spera ca expoziția mondială din 1942 să străvace în Italia.

Mareșalul Badoglio afirma apoi că, cu prilejul primei lor întrevederi, Hitler nu făcuse o bună impresie asupra „Ducelui”. Ocuparea Renaniei și loviturile de forță date de Hitler, au impresionat însă adânc pe Mussolini.

Mareșalul Badoglio recunoaște că în ziua când războiul a izbucnit, numai marina italiană era gata

ȘTIRI DIVERSE

INVAȚATORII SOCIAL DEMOCRATI din municipiul Arad sunt convocati a lua parte la ședința ce va avea loc în ziua de 11 Mai, ora 16 la sedul PSD, org. Arad, str. Horia 8. Prezența obligatorie.

COMERCIANȚII SOCIAL DEMOCRATI sunt rugați a participa în fiecare Lună după amiaza la ora 18, a ședințele ce se țin la sediul partidului, str. Horia 8.

— DECES. — Marti a început din viață, pe neașteptate, Vasile Laza, directorul succursalei din Deva a Creditului Național Agricol. Vasile Laza, 41 nâr, abia împlineste 39 ani, fiu al orașului, era binecunoscut și apreciat în Arad, unde înainte fusese funcționar al administrației Financiare. Tre-când în lumea celor drepti, Vasile Laza, lasă, în rândurile numeroșilor prieteni, o amintire plăcută și regrete.

— ABONAMENTELE LA STRAN. Au fost stabilite abonamentele la strand pe sezonul actual. Abonamentele sunt: pentru liber profesioniști, comercianți, etc. 30.000 lei, cabină nouă 25.000 lei, cabină veche 20.000 lei, pentru muncitori și funcționari, ai căror venituri nu înțrec 200.000 lei lunar 20.000 lei, cabină nouă 15.000 lei, cabină veche 10.000 lei, pentru elevi, ucenici și copii 5000, cabină 5000 lei. Biletul de intrare 1500 lei și pentru muncitori și funcționari 1000 lei.

10 Maiu

Programul dela Palatul Cultural

După cum s'a anunțat, mâine, Vineri, 10 MAI, la orele 4 după amiază, în sala Palatului Cultural, va avea loc un festival organizat de Comisia Locală a Sindicatelor.

Programul acestei serbări este următorul:

1. Imnul Românesc și Imnul Sovietic, executat de corul muncitoresc.
2. Cuvânt ocazional de 10 Mai, rostit de prof. I. Nicu.
3. Poezie ocazională, 10 Mai (școlile).
4. Ziua victoriei, Ascaniu Crișan, președintele ARLUS-ului.
5. Poezia 9 MAI, de Paguba, elev al VII liceului comercial.
6. Cor, cântece ocazionale, școlile secundare.
7. Dansuri naționale, școlile secundare.
8. Dansuri naționale, muncitoarele.

Invitare la 19 Maiu ???

Mica publicitate

FABRICA de ghete „Gloria” str. Alexandrescu 23 angajează pantofari. Plată bună, cantină și economat. 1590

VIZITAȚI EXPOZIȚIA pictorului Tara Aurel, b-dul Regina Maria nr. 18. (2)

CUMPARAM atelle de tâmplărie cu sau fără aranjamente. Adre ca la zar. (1)

DE VÂNZARE o casă cu gospodărie, Pârneaș, str. Pionierilor 47. Informațiuni: str. Sava Raicu 214. 1582

Cumpăr tot felul de instrumente și note muzicale, gramofone și biblioteci întregi

„LIBRO” Arad, Keg. Maria 12

Invitare la 19 Maiu ???

DEPOZITUL DE VINURI ȘI FABRICA DE SIFON

Cristal

Proprietar: PETRE GUI

A R A D

Str. Greceanu 21. Tel. 21-80

Jefuit în timpe ca cheluisa

Azi noaptea, voiajorului Anton Kösze-
gi din Tg. Mureş s'a dus la restau-
rantul Central, unde a luat masa şi
apoi a cheluit. A chemat la masă pe
femeia Maria Mocanu. Anton Kösze-
gi după ce a băut cantităţi apreciabile
de vin, a ajuns într-o sare de com-
pletă ebrietate. Maria Mocanu pro-
fitând de acest fapt i-a furat două mi-
licane lei din servietă. Cazul a fost
declamat poliţiei, de unde Vasile Bo-
gdan a depăşat la faţa jocului înce-
pând cercetările şi constatând că o
parte din bani au fost furati de Ioan
Bachi, care a recunoscut că a luat
300.000 lei, apoi a fost reţinut. Dease-
menea a fost reţinută Matilda Ocioi.
Cercetările sunt în curs, pentru desco-
perirea restului de bani.

JIGANCI CONDAMNATE

Am scris că jigănci Elisabeta La-
katos, — cunoscută hoată care a des-
cis, cu intenţia de a fura, poşeta Ro-
zaliei Schmidt, a fost trimisă în jude-
cată, — şi Victoria Mohaci, care dea-
semenea la serbarea zilei de 1 Mai
a încercat să golească poşeta Ecate-
rinei Eckel au fost deţinute. Ambele
femei fiind prinse în flagrant delict, au fost
condamnate, prima la o lună iar pe
a doua la două luni închisoare corec-
ţională.

Totăţuncii s'a ordonat arestarea lor
şi depunerea la Penitenţiar pentru e-
xecuţia pedepsei.

ARLUS

Asociaţia ARLUS roagă pe toţi
membrii săi, să se prezinte în
ziua de 10 Mai, ora 9 dimineaţa,
la sediul ARLUS-ului din b-dul
Regina Maria nr. 12, pentru a
pleca în grup la locul serbării în
pfaţa Primăriei.

Rugăm insistent pe membrii no-
stra ca în interesul ARLUS-ului să
fie cu toţii prezenţi la ora sus in-
dicată

EXTRAS

Casa de Pastrare a Judeţului Arad
din procesul-verbal al Adun. Gle Ord.
din 20 Ianuarie 1946

Au fost aleşi în unanimitate pe du-
raja de trei ani ca administratori dñii
Jelinek Josif, dr. Tămăşdan Liviu,
Simay Aladar, dr. Szalai Vikiam şi
Tauszk Eugen, iar ca cenzori dñii dr.
Angel Stefan, Hegedus Iuliu şi Bel-
ner Adalf.

Consiliul de Administraţie

VIZITAŢI

GRADINA DE VARA

a restaurantului MARAŞEŞTI
din strada Mărăşeşti nr. 29
(visăvis de Cerc. Ter. Arad)
GRATAR, MUZICĂ ŞI DANS.
Propr.: TIBERIU CHERECHEŞ

Cititi şi răspânditi
Libertatea poporului

ULTIMA ORA

**Conferinţa de pace
începe la 15 Iunie**

— Vor participa 21 naţiuni —

PARIS. — Se pare că azi se va
ţine ultima şedinţă a conferinţei
miniştrilor de externe. În cursul
şedinţei de ieri adjuncţii au pri-
mit instrucţiuni să prezinte pen-
tru şedinţa de azi două rapoarte
Unul care să arate chestiunile a-
supra cărora s'a ajuns de acord
şi altul despre cele asupra că-
rora nu s'a ajuns la stabilirea
nici unui acord. Asemenea in-
strucţiuni au primit şi comisiile
de experţi. Toate raporturile vor
fi prezentate conferinţei care
se întruneşte azi după amiază
la orele 5.

D. Byrnes a propus convoca-
rea conferinţei generale de pa-
ce a celor 21 naţiuni pe ziua de
15 Iunie, dar d. Molotov a con-
dţionat aprobarea de propor-
ţia dintre chestiunile rezolvate şi
cele nerezolvate. Chestiunea va
fi discutată azi şi, după unele
informaţiuni, problemele pentru
care nu s'a găsit o soluţie vor
fi prezentate din nou conferin-
ţei miniştrilor de externe care se
va întruni la 12 Iunie la Paris şi
apoi conferinţei generale de
pace dela 15 Iunie. Hotărârea

va fi — după cum anunţă unele
ziare — luată în şedinţa de azi
a miniştrilor de externe.

În problemele tratatului de
pace cu Italia, discutate din nou
eri, nu s'a ajuns la niciun re-
zultat.

O altă ştire publicată de zia-
rul „Times” anunţă, că dacă se
va ajunge la un acord în pro-
blemele ce vor fi discutate azi
după amiază, atunci se poate da
ca sigură data de 15 Iunie pen-
tru începerea conferinţei de
pace.

După hotărârea dela Paris

Entuziaste manifestaţii la Cluj

CLUJ. — Indată ce s'a cunos-
cut hotărârea miniştrilor de ex-
terne întruniţi la Paris, populaţia
Clujului s'a adunat în mod spon-
tan pe străzile şi pieţele oraşu-

lui şi a început să-şi manifeste-
ze bucuria şi recunoştinţa, apoi
s'a îndreptat spre comandamen-
tul sovietic, unde a manifestat

căduros. Garda comandamentu-
lui a dat onorul iar ofiţerii au
ieşit în balcon mulţumind mulţi-
mei.

Procesul marelui trădări

**România ar fi putut ieşi din
război în Aprilie 1944**

— Depoziţia lui Eugen Cristescu —

BUCUREŞTI. — În cursul debate-
rilor de ieri procesului Ion Antonescu
şi foşilor săi „miniştri” s'au făcut
interesante declaraţii privitor la aji-
tudinea partidelor de opoziţie. Din
declaraţiile făcute de Ion Antones-
cu, Ică Anonescu şi Eugen Criste-
scu, fostul şef al serviciului de infor-
maţiuni, rezultă că România putea
ieşi din război în Aprilie 1944, da-
că conducătorii opoziţiei s'ar fi
luat răspunderea guvernării. Ei însă
au tăgănat lucrurile oscilând în-
tre propunerile făcute de Uniunea
Sovietică prin Stockholm şi cele fă-
cute de anglo-americanii la Cairo.
Ba mai mult, partidul naţional-tără-
nesc, prin Iuliu Maniu, dădea prefe-
renţe propunerilor făcute la Cairo,
deşi propunerile Uniunii Sovietice fă-
cute la Stockholm erau mai favora-
bile.

Eugen Cristescu fostul şef al ser-
viciului de informaţiuni a făcut în-
teresante declaraţiuni asupra serviciu-
lui de informaţiuni german în Româ-
nia. El a arătat că în România func-
ţionau nu mai puţin de 11 servicii şi
grupuri de informaţiuni şi că funcţio-

narea acestora s'a făcut cu aprobarea
lui Ion Antonescu. În ce priveşte o-
peraţiunile de curăţire din Transis-
tria, Eugen Cristescu a declarat că
ele erau necesare din cauza frontului
aprobat şi că ele au fost ordonate de
Ion Antonescu. Lucrul acesta a fost
confirmat şi de depoziţia generalului
Tătăranu. Cristescu a mai arătat şi
legăturile ce le-a avut cu dñii Maniu

şi Brătianu.
Dintr-o declaraţie a lui Ică Anto-
nescu rezultă că finanţa liberă a
sustinut şi finanţat războiul.

Pentru şedinţa de ieri au fost citaţi
mai mulţi martori printre care Ghe-
orghe Brătianu, Valer Pop, Iuliu Ma-
niu, Mihai Romniceanu, dr. Gerota,
dar neprezentându-se, tribunalul a de-
cis audierea lor să se facă ulterior.

**D. Gromyko n'a participat la şe-
dinţa Consiliului de Securitate**

NEW-YORK. — Consiliul de Se-
curitate s'a întrunit ieri pentru a dis-
cuta problema iranjană d. Gromyko,
reprezentantul Uniunii Sovietice nu
a participat la şedinţă. Preşedintele
şedinţei a anunţat că din partea gu-
vernului iranian a sosit un raport în
care arăta că trupele Uniunii Sovie-
tice au fost retrase din patru provin-
cii, dar că retragerea din provin-
cia Azerbedjian nu a putut fi cons-
tataată în mod oficial. Din partea
Uniunii Sovietice nu s'a primit nici
un raport. În urma acestui fapt, d.

Stertingus, delegatul Statelor Unite
a propus ca să se acorde Iranului un
nou termen pentru a prezenta un ra-
port complet asupra chestiunii.
Noul termen este 20 Maiu.

NEW-YORK. — Subcomitetul
Consiliului de Securitate pentru cer-
cetarea situaţiei din Spania lui Fran-
co, a primit o plângere din partea
guvernului belgian, prin care acesta
arată că guvernul spaniol a refuzat
extrădarea registrelor Leon Degrelle
aflat în Spania.